

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/3/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5619200047
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2019:5619200047.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletého C. C., nar. XX. X. XXXX, bytom pri starých rodičoch, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky X. C., nar. X. X. XXXX, trvale bytom P. XX, okres D. P., a otca neb. C. C., nar. X. X. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, v konaní o návrhu starých rodičov D. C., nar. X. X. XXXX a C. C., nar. XX. X. XXXX, obaja trvale bytom P. X, okres D. P. na zverenie do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd **n a r i a ě u j e** neodkladné opatrenie:

I. Maloletý C. C., nar. XX. X. XXXX **s a** do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/3/2019, **z v e r u j e** do spoločnej osobnej starostlivosti starých rodičov D. C., nar. X. X. XXXX a C. C., nar. XX. X. XXXX.

II. Matka **j e p o v i n n á** prispievať na výživu maloletého C. C., nar. XX. X. XXXX, mesačne vo výške 28,10 eur, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám starých rodičov.

o d ō v o d n e n i e :

1. Starí rodičia podali na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 8. 1. 2019 návrh na zverenie maloletého vnuka C. C., nar. XX. XX. XXXX do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhajú, aby súd maloletého odovzdal do ich starostlivosti a matku zaviazal prispievať na výživu dieťaťa v nevyhnutnej miere. Svoj návrh odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/3/2017 zo dňa 26. 4. 2017, právoplatným dňa 9. 5. 2017, bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca, ktorý bol ich synom. Otec s maloletým žili spolu s nimi v spoločnej domácnosti, s výchovou dieťaťa otcovi pomáhali. Dňa 14. 12. 2018 otec maloletého zomrel a maloletý zostal v ich starostlivosti. Navrhovatelia poukázali na to, že dieťa nemá dobrý vzťah s matkou. Matka sa o neho nezaujíma, nestýkajú sa spolu. Výživné matka uhrádzala podľa rodičovskej dohody k rukám otca, po jeho smrti zaplatila výživné k ich rukám. Ďalej uviedli, že všetky výdavky na maloletého hradia zo svojho príjmu (starobného dôchodku), pre dieťa majú vytvorené vhodné podmienky. Maloletý sa vyjadril, že chce zostať v ich starostlivosti.

2. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

3. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Starí rodičia podali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti o maloletých podľa § 367 CMP a vo veciach výživného podľa § 366 CMP. V zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa

nachádza v dispozičnej sfére starých rodičov (t. j. starí rodičia majú maloletého fyzicky pri sebe). Vzhľadom na uvedené súd pri rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia do starostlivosti starým rodičom nevychádzal z § 367 CMP, ale zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa (starých rodičov).

4. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých detí. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Preto súd pri rozhodovaní prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho zdravie, citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Pri posudzovaní záujmov maloletého dieťaťa tiež zohľadňoval úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilitu prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochranu duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Súd považoval za osvedčené, že ochrana záujmov maloletého si vyžaduje okamžitú úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej.

5. Z pripojeného spisu sp. zn. 9P/3/2017 mal súd zistené, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 26. 4. 2017, právoplatným dňa 9. 5. 2017, bol maloletý na základe schválenej rodičovskej dohody zverený do osobnej starostlivosti otca a matka sa zaviazala prispievať na výživu dieťaťa sumou minimálneho výživného. Podľa predloženého úmrtného listu otec maloletého zomrel dňa 14. 12. 2018. Z návrhu súd považoval za osvedčené, že po smrti otca sa o maloletého starajú starí rodičia, s ktorými dieťa už dlhšie žije v spoločnej domácnosti. Matka o maloletého dlhodobo nejaví záujem, nestretávajú sa spolu. Uvedené skutočnosti potvrdil aj maloletý vo svojom vyjadrení spísanom do záznamu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš dňa 4. 1. 2018, v ktorom tiež uviedol, že chce naďalej zostať u starých rodičov. Súd mal vo veci osvedčené, že starí rodičia majú zabezpečené vhodné podmienky pre výchovu maloletého, o dieťa sa starajú. Keďže sa v čase rozhodovania súdu maloleté dieťa nachádza vo faktickej starostlivosti starých rodičov, ktorí sa oň riadne starajú, rešpektujú citové väzby, vývinové potreby a stanovisko dieťaťa, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, zveril maloletého C. do starostlivosti starých rodičov C..

6. Súd mal ďalej osvedčené, že maloletý navštevuje 9. ročník základnej školy v Liptovskom Mikuláši, aktívne sa venuje hokeju. Podľa tvrdení starých rodičov výdavky na starostlivosť o maloletého hradia v celom rozsahu, matka pravidelne prispieva výživným v minimálnej výške. Príjmom starých rodičov je len starobný dôchodok. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že matka je od 15. 6. 2018 zamestnaná v spoločnosti M. W. F., a.s. v skratke M., a.s., IČO: 36 005 622 a jej priemerný mesačný vymeriavací základ je vo výške 686,24 eur. O výživnom na maloletého bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom sp. zn. 9P/3/2017 zo dňa 26. 4. 2017, podľa ktorého sa matka zaviazala prispievať minimálne výživné. Na základe uvedených skutočností a návrhu starých rodičov súd týmto neodkladným opatrením podľa § 366 CMP určil matke novú výšku jej vyživovacej povinnosti v rozsahu, ktorý zodpovedá nevyhnutnej miere, na zabezpečenie základných potrieb maloletého. Uložil jej povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 28,10 eur mesačne (zodpovedá sume minimálneho výživného). Výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných potrieb maloletého dieťaťa. Výživné je matka povinná platiť vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám starých rodičov. Takéto neodkladné opatrenie predstavuje len dočasnú úpravu, ktorej cieľom je prioritne zabezpečiť v nevyhnutnej miere základný rámec plnenia si vyživovacej povinnosti zo strany matky.

7. O návrhu starých rodičov na zverenie maloletého do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmom maloletého dieťaťa. Po dokazovaní vo veci samej určí súd výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám dieťaťa a súčasne schopnostiam a možnostiam povinného.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak. (§ 332 ods. 1 CSP).